

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ ЮРИДИЧНИЙ ІНСТИТУТ ХНУВС

**ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ
КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ:
КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ ТА
КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧІ АСПЕКТИ**

МАТЕРІАЛИ
регіональної науково-практичної конференції
(2 квітня 2007)

Одеса – 2007

Стулова І. М.	
ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧИХ ПРОЦЕДУР (ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД).....	85
Ткаліч В. Є.	
ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ІНТЕРЕСІВ ГРОМАДЯН В ІНФОРМАЦІЙНІЙ СФЕРІ.....	88
Цільмак О.М.	
ДЕЛІНКВЕНТНА ПОВЕДІНКА НЕПОВНОЛІТНІХ ЯК ФАКТОР САМОСТВЕРДЖЕННЯ.....	91
Шабельнікова І.О.	
ПРОФИЛАКТИКА РЕЦИДИВНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ СЕРЕД НЕПОВНОЛІТНІХ.....	93
Юрескул В.О.	
ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ЗАБРУДНЕННЯ ВІДХОДАМИ.....	95
Юхно О. О.	
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА КРАДІЖКИ.....	97
Ягунов Д.	
ПЕРСПЕКТИВИ СТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ СЛУЖБИ ПРОБАЦІЇ.....	100

Проблеми реалізації кримінальної відповідальності: кримінально-правові та кримінально-виконавчі аспекти: Матеріали регіональної науково-практичної конференції (Одеса, 2 квітня 2007 р.). – Одеса: ОЮІ ХНУВС, 2007. – 104 с.

*Статті друкуються в авторському варіанті.
Оргкомітет дозволив собі лише скорочення статей,
які суттєво перевищували пропоновані обсяги.*

Підписано до друку 29.03.07. Формат 60х90/16
Папір друкарський. Обсяг 7,1 д.а. Наклад 100 прим. Зам. №05/07
Видавнича організація Одеський юридичний інститут ХНУВС
(Свідоцтво Од №25 від 15.07.2003 р.)
м. Одеса, вул. Успенська, 1
тел. (0482) 28-28-84

ками установ. Якщо головна мета - покарання, ізолювання злочинців, захист суспільства від таких неповнолітніх, то існуючі умови перебування в слідчому ізоляторі та виховно-трудої колонії цілком задовільні. Якщо ж мета більш значуща - ресоціалізація та реінтеграція особистості - то стосунки неповнолітніх з персоналом закладів системи виконання покарань мають будуватися на гуманістичному підґрунті.

Головним завданням закладів пенітенціарної системи має бути не просто здійснення покарання, а дбайливе керівництво розвитком особистості неповнолітнього. Відповідно до цієї мети необхідно розробити засоби та форми виховної роботи, визначити організаційні перебудови.

Враховуючи все вищевказане, треба відмітити, що суспільство зобов'язане аналізувати свої недоліки в профілактичній роботі по запобіганню рецидивної злочинності, зокрема серед неповнолітніх, адже воно само сприяє наявності та росту рецидивної злочинності. Мова йде про різноманітні обмеження після відбування злочинцем покарання з одностороннім наданням усіх видів підтримки та допомоги: соціальної, психологічної, правової.

Література

1. Волкова С. *Захищаючи права неповнолітніх* // Вісник прокуратури / Засновники: Ген. прокуратура України; Нац. юр. академія України ім. Я. Мудрого; КНУ ім. Т. Шевченка. - 2003. - №11. - С.96-102.
2. Шипунова Т.В. *Преступность несовершеннолетних и превентивные стратегии* // Журнал социологии и социальной антропологии. - 2002. - №4. - С.112-128.
3. Остапенко Н.И. *Индивидуальная профилактическая работа как элемент управления профилактикой правонарушений несовершеннолетних* // Российский следователь. - 2003. - №12. - С.2-3.
4. Зиядова Д. *Органы внутренних дел как субъекты профилактики правонарушений несовершеннолетних: проблемы и некоторые пути совершенствования* // Российский следователь. - 2005. - №4. - С.37-38.
5. *Соціальна робота з неповнолітніми, які перебувають у місцях позбавлення волі.* // За ред. Синьова В.М. - К., 2003.
6. Нека Л.И. *Профилактика правонарушений, совершаемых несовершеннолетними, и социальный контроль над ростом преступности* // Вопросы ювенальной юстиции / Юрист. - 2006. - №4. - С.9-11.
7. Арымбаева К.М. *Некоторые аспекты организации профилактической деятельности среди подростков девиантного поведения* // Современные гуманитарные исследования / «Компания Спутник +». - 2006. - №6. - С.369-371.

ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ЗАБРУДНЕННЯ ВІДХОДАМИ

Юрескул В.О.
ОНЮА

Чинним Кримінальним кодексом України [1] передбачено відповідальність за забруднення відходами окремих об'єктів навколишнього природного середовища, які знаходяться під правовою охороною. До таких злочинів, зокрема, відносять: забруднення або псування земель (ст. 239), забруднення атмосферного повітря (ст. 241), забруднення моря (ст. 243), порушення

законодавства про континентальний шельф України (ст. 244).

Однією з проблем, що постає в процесі застосування вищезазначених норм Кримінального кодексу, є відсутність чітких критеріїв встановлення об'єктивної сторони складу злочину. Складовими об'єктивної сторони таких злочинів Кримінальний кодекс передбачає небезпеку для життя, здоров'я людей чи довкілля (ч.1 ст. 239; ч. 1 ст. 241), небезпеку для життя чи здоров'я людей або живих ресурсів моря (ч.ч.1, 3 ст. 243), інші тяжкі наслідки (ч. 2 ст. 239; ч. 2 ст. 240; ч.2 ст. 243), можливість завдання шкоди зонам лікування і відпочинку (ч. 3 ст. 243), істотну шкоду (ч. 1 ст. 244), небезпеку загибелі живих організмів моря або загрозу життю чи здоров'ю людей (ч. 1 ст. 244). Однак, Кримінальний кодекс не містить вказівок на застосування при кваліфікації діянь об'єктивно існуючих показників „істотної шкоди”, „шкідливих наслідків” тощо. Відсутні методики обчислення шкоди, заподіяної порушенням законодавства про відходи; відшкодування збитків завданих довкіллю з урахуванням їх комплексного негативного впливу на землю, атмосферне повітря, поверхневі та підземні води; підрахунку шкоди, заподіяної здоров'ю людини [2, с. 38].

Без таких показників складним є відмежування складу злочину, передбаченого ч. 1 ст. 239 Кримінального кодексу від складу адміністративного проступку, передбаченого ч. 1 ст. 52 Кодексу України про адміністративні правопорушення [3] (далі - КпАП). Діяння, передбачене ч. 1 ст. 52 КпАП (псування сільськогосподарських та інших земель, забруднення їх хімічними і радіоактивними речовинами, нафтою та нафтопродуктами, неочищеними стічними водами, виробничими та іншими відходами, а так само невжиття заходів по боротьбі з бур'янами) буде визнане злочином, якщо воно створило небезпеку для життя, здоров'я людей чи довкілля.

Якщо внаслідок діянь, передбачених ч. 1 ст. 59 - 1 КпАП (забруднення і засмічення територіальних і внутрішніх морських вод внаслідок скидів із суден, здійснених без дозволу спеціально уповноважених на те державних органів або з порушенням встановлених правил) було створено небезпеку для життя чи здоров'я людей або живих ресурсів моря, то їх слід кваліфікувати вже як злочин за статтею 243 Кримінального кодексу України.

Небезпека для життя, здоров'я людей чи для довкілля має слугувати відмежуванню забруднення атмосферного повітря (ст. 241 Кримінального кодексу) від порушення порядку здійснення викиду забруднюючих речовин в атмосферу або впливу на неї фізичних та біологічних факторів (ст. 78 КпАП).

Відсутність нормативно закріплених критеріїв розмежування правопорушень змушує правоохоронні органи керуватися при визначенні виду відповідальності та міри покарання суб'єктивними критеріями оцінки істотності шкоди, шкідливості наслідків і т. п.

Очевидно, що така ситуація склалася у зв'язку з тим, що діюче екологічне законодавство не містить єдиних і зрозумілих критеріїв оцінки ступенів небезпечності окремих виробництв, процесів, матеріалів, до того ж норми, що закріплюють такі критерії, розкидано в багатьох підзакон-

них нормативних актах, які видані (розроблені) різними державними органами [4, 306].

З метою вирішення питання щодо розмежування екологічних злочинів і проступків вважається доцільним більш конкретно формулювати диспозиції норм Кримінального кодексу. Уявляється можливим поряд з іншими підставами розмежування на підставі кількісного показника перевищення норм, нормативів екологічної безпеки та рівнів екологічної безпеки/небезпеки підприємств, процесів, об'єктів [4, с. 310]. Актуальним також є розроблення методик для обчислення шкоди, заподіяної порушенням законодавства про відходи, відшкодування збитків завданих довкіллю з урахуванням їх комплексного негативного впливу на землю, атмосферне повітря, поверхневі та підземні води, а також визначення шкоди, заподіяної здоров'ю людини.

Література

1. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року // Відомості Верховної Ради України. - 2001. - № 25-26. - Ст. 131.
2. Беловол Т. Організація прокурорського нагляду за додержанням законодавства про відходи // Вісник прокуратури. - 2001. - № 4. - С. 35 - 38.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. (із змінами і доп.) // Відомості Верховної Ради УРСР. - 1984. - № 51. - Ст. 1122.
4. Власенко Ю.Л. До питання реалізації юридичної відповідальності за порушення вимог екологічної безпеки (на прикладі діючого Кримінального кодексу України) // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. - К.: ВПЦ "Київський університет", 2002. - Вип. 48. - С. 304 - 310.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА КРАДІЖКИ

Юхно О. О.

к.ю.н., ОЮІ ХНУВС

Законом України від 2 червня 2005 р. "Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення" змінено редакцію ст. 51 цього Кодексу, який з 30 червня набув чинності [1].

З точки зору теорії права є правовим нонсенсом та обставина, що межі кримінальної відповідальності, стосовно крадіжок та інших злочинів з матеріальним складом, можуть визначатися не кримінальним законом (а адміністративним) при тому, що відповідно до ч. 3 ст. 3 до Кримінального кодексу України (далі КК): "...злочинність діяння, а також його караність та інші кримінально-правові наслідки визначаються тільки цим Кодексом".

Згідно зі зміненою редакцією вказаної статті про адміністративні правопорушення на сьогодні дрібним визнається викрадення чужого майна шляхом крадіжки, шахрайства, привласнення чи розтрати на суму, що не перевищує 600 грн.

При перевищенні цієї суми передбачалася кримінальна відповідальність за такі дії, а також незалежно від суми викраденого - за розкрадання державного або колективного майна шляхом проникнення у приміщення чи інше сховище і за розкрадання приватного майна.